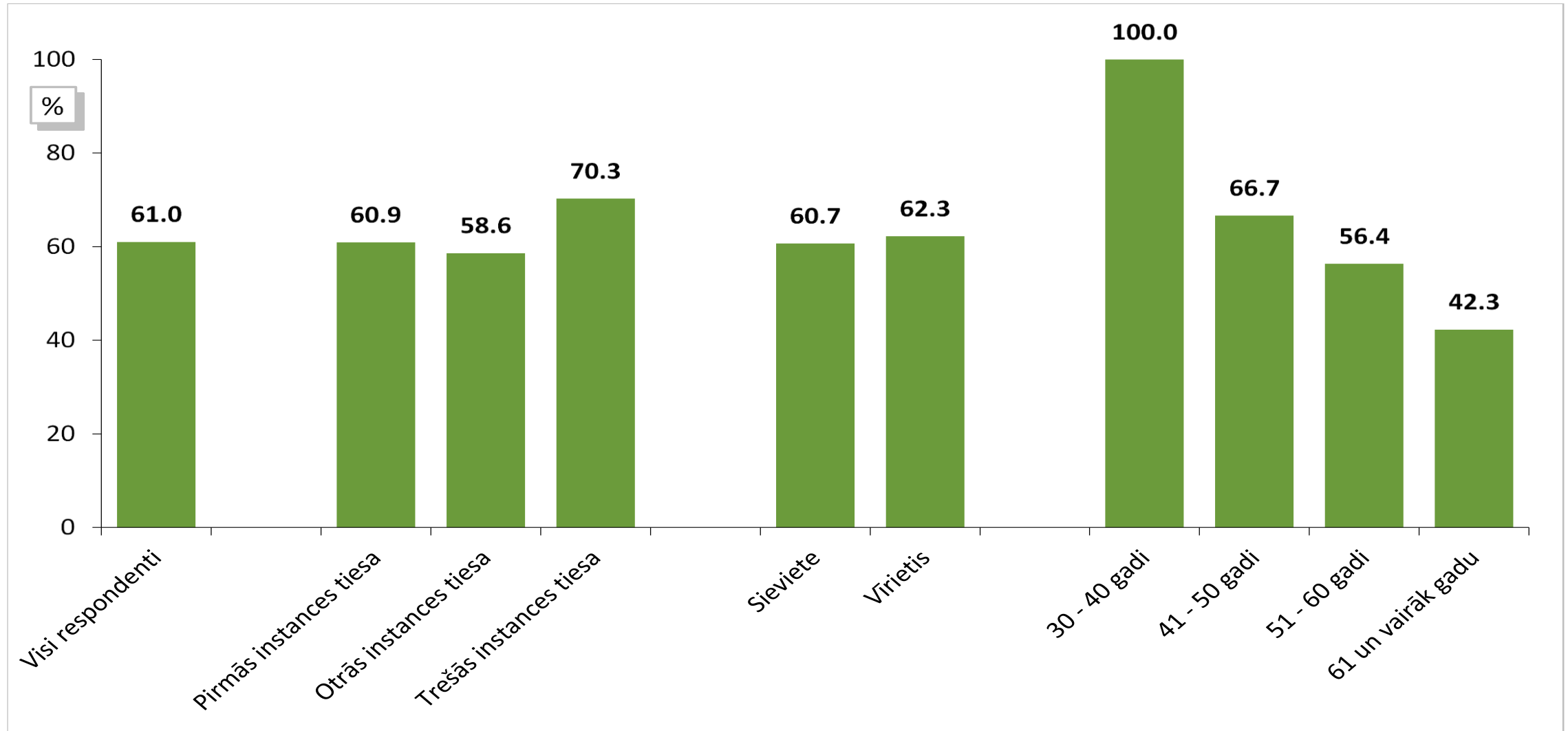

TIESU SISTĒMAS NEATKARĪBA

Kvantitatīva aptauja, 2021. gada marts

Aptaujas dalībnieki

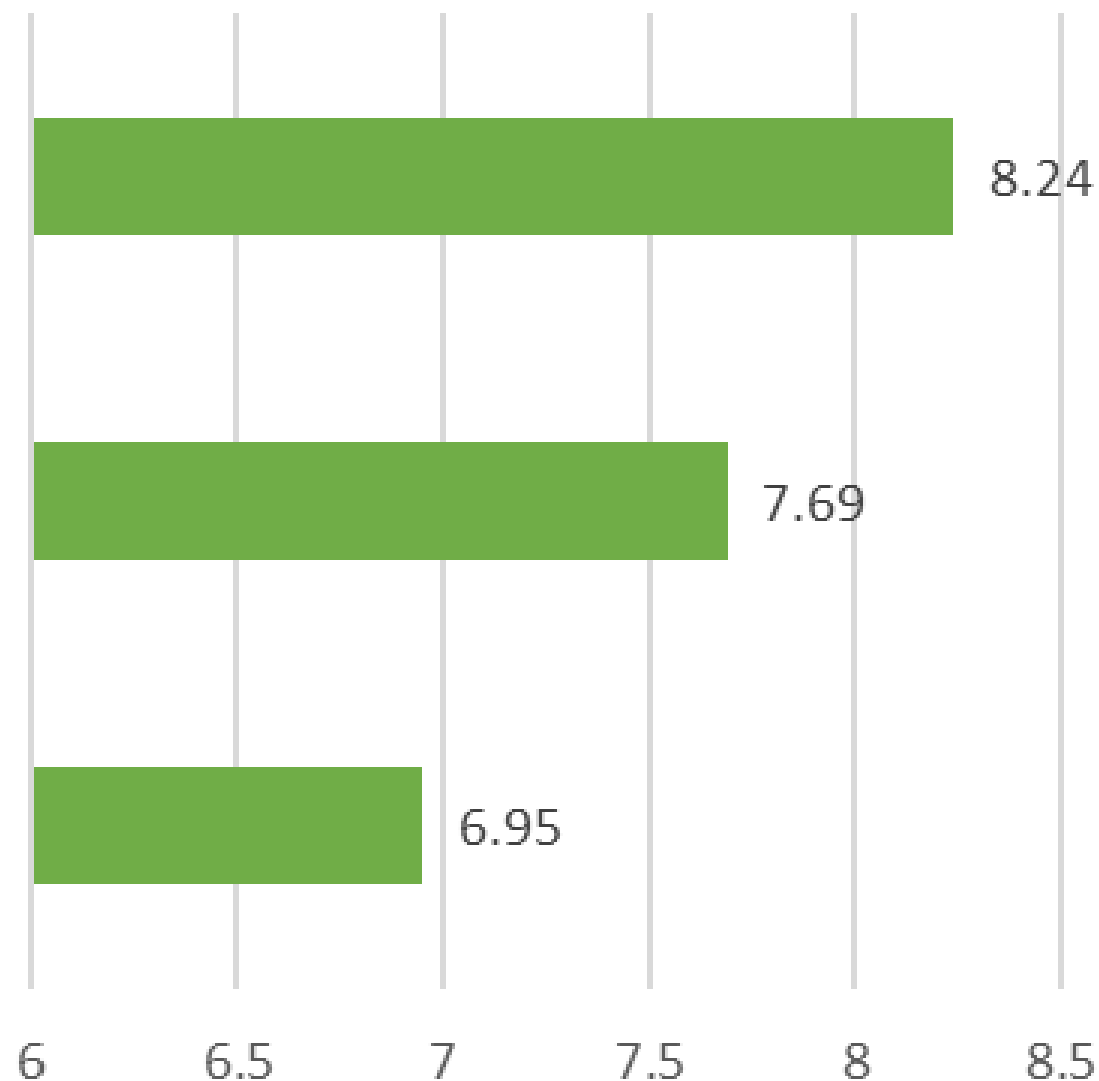

Tiesneša, tiesas un tiesu sistēmas neatkarība

Lūdzu, novērtējiet savu tiesneša neatkarību,
kur 1 ir nemaz nav neatkarīgs, bet 10 -
pavisam neatkarīgs!"

Lūdzu, novērtējiet tiesas, kurā pašreiz
strādājat, neatkarību, kur 1 ir nemaz nav
neatkarīga, bet 10 - pavisam neatkarīga!

Lūdzu, novērtējiet tiesu sistēmas neatkarību
Latvijā, kur 1 ir nemaz nav neatkarīga, bet 10
- pavisam neatkarīga!

"Vai pēdējo 2 gadu laikā tiesu sistēmas neatkarība ir palielinājusies?"

"Vai pēdējo 2 gadu laikā neatkarība tiesā, kurā strādājat pašreiz, ir palielinājusies?"

"Vai pēdējo 2 gadu laikā Jūsu tiesneša neatkarība ir palielinājusies?"

■ Jā/drīzāk jā

■ Grūti pateikt

■ Nē/drīzāk nē

Tiesu sistēmas neatkarība Latvijā

37.0

13.1

49.9

Konkrētās tiesas neatkarība

32.5

22.1

45.4

Tiesneša neatkarība

38.2

15.5

46.3

0

20

40

60

80

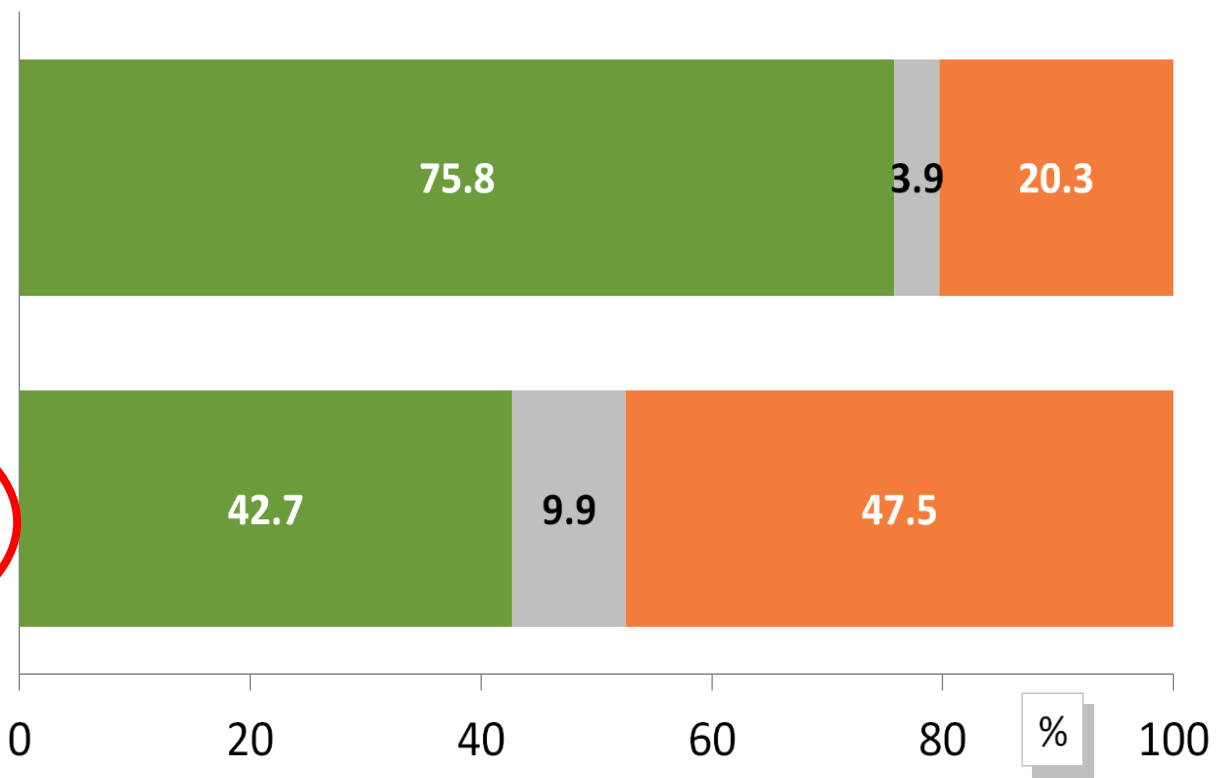
%

100

"Lūdzu, novērtējiet sekojošus apgalvojumus par tiesu sistēmu Latvijā!"

■ Jā/drīzāk jā ■ Grūti pateikt ■ Nē/drīzāk nē

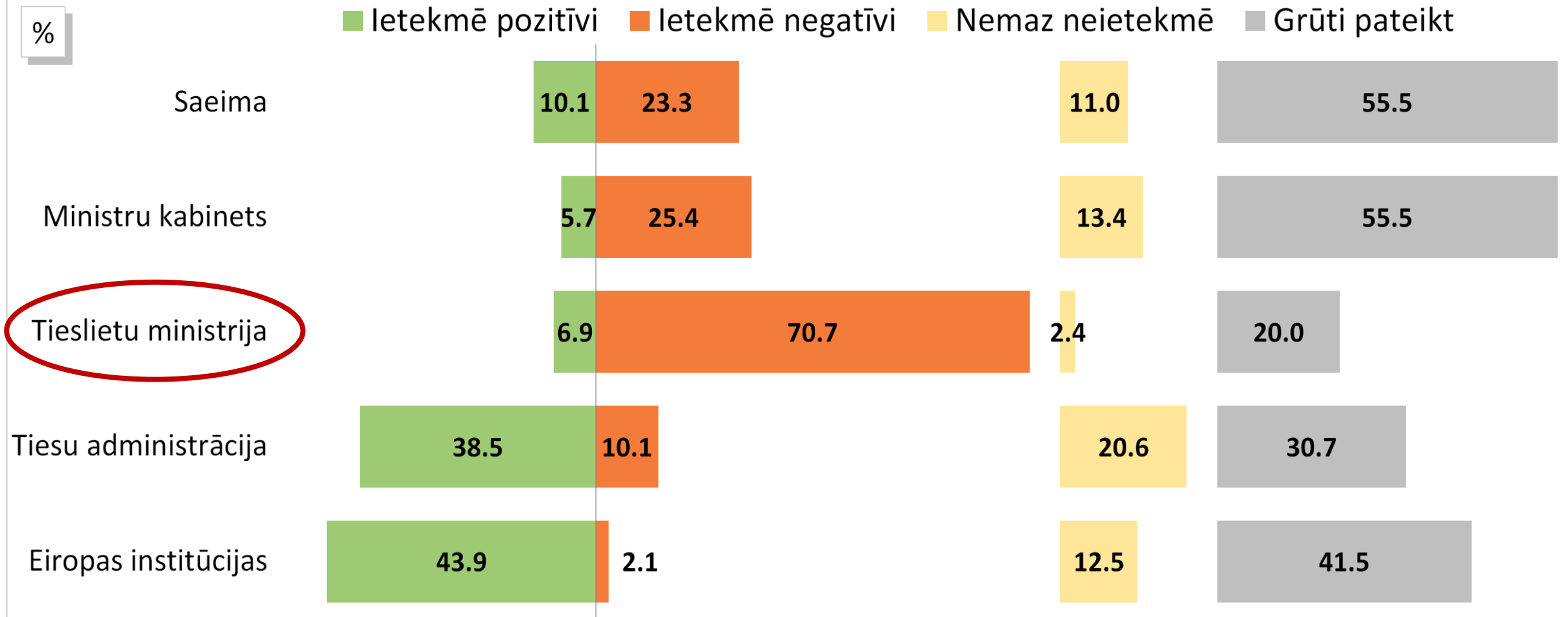
Latvijas tiesu sistēmā tiesas neatkarībai ir augsta vērtība

Latvijā tiesu sistēma nav apdraudēta

1. Tiesu sistēma

"Lūdzu, novērtējiet sekojošu institūciju ietekmi uz tiesu sistēmas neatkarību!"

"Lūdzu, novērtējiet sekojošus apgalvojumus par tiesu sistēmu Latvijā!"

■ Jā/drīzāk jā ■ Grūti pateikt ■ Nē/drīzāk nē

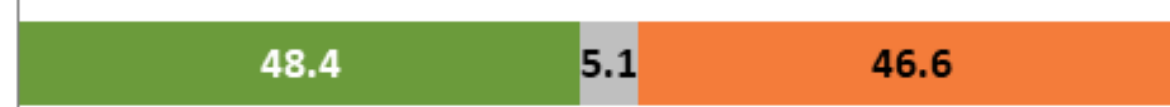
Tiesnešu atalgojums ir pārāk zems, lai sniegtu
finansiālu neatkarību

Latvijā ir pārāk liela tiesas priekšsedētāja ietekme uz
tiesnešiem

Latvijā tiesnešiem uzlikta pārāk liela
disciplināratbildība

Latvijā tiesnešiem ir pārāk stingras kvalifikācijas
pārbaudes

Latvijā tiesnešiem ir pārāk augstas ētikas prasības

Karjeras konkursu rezultāti tiesu sistēmā ir neobjektīvi

Latvijā tiesneši viens otru nepietiekami atbalsta,
iestājoties par tiesu neatkarību

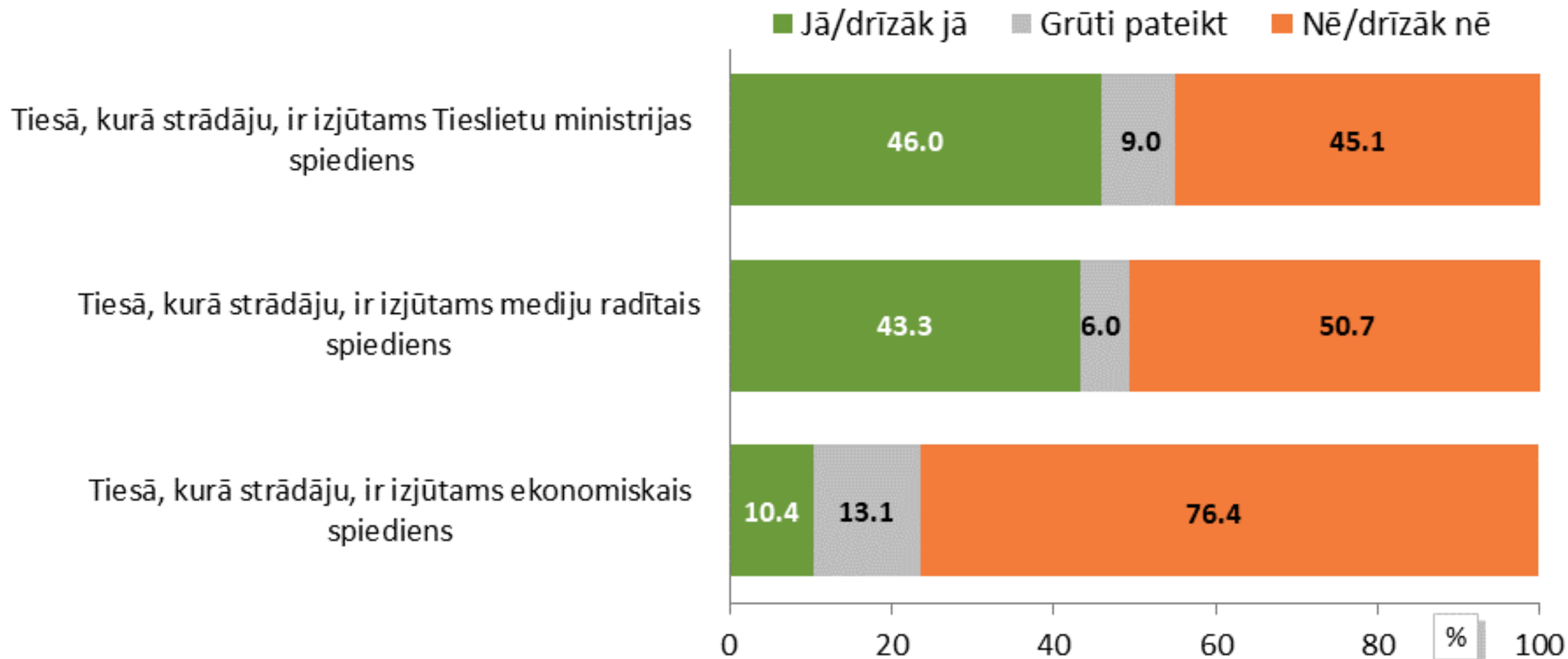
Tiesnešiem nav pārliecības par savu profesionalitāti,
lai aizstāvētu savu neatkarīgo viedokli

0 20 40 60 80 % 100

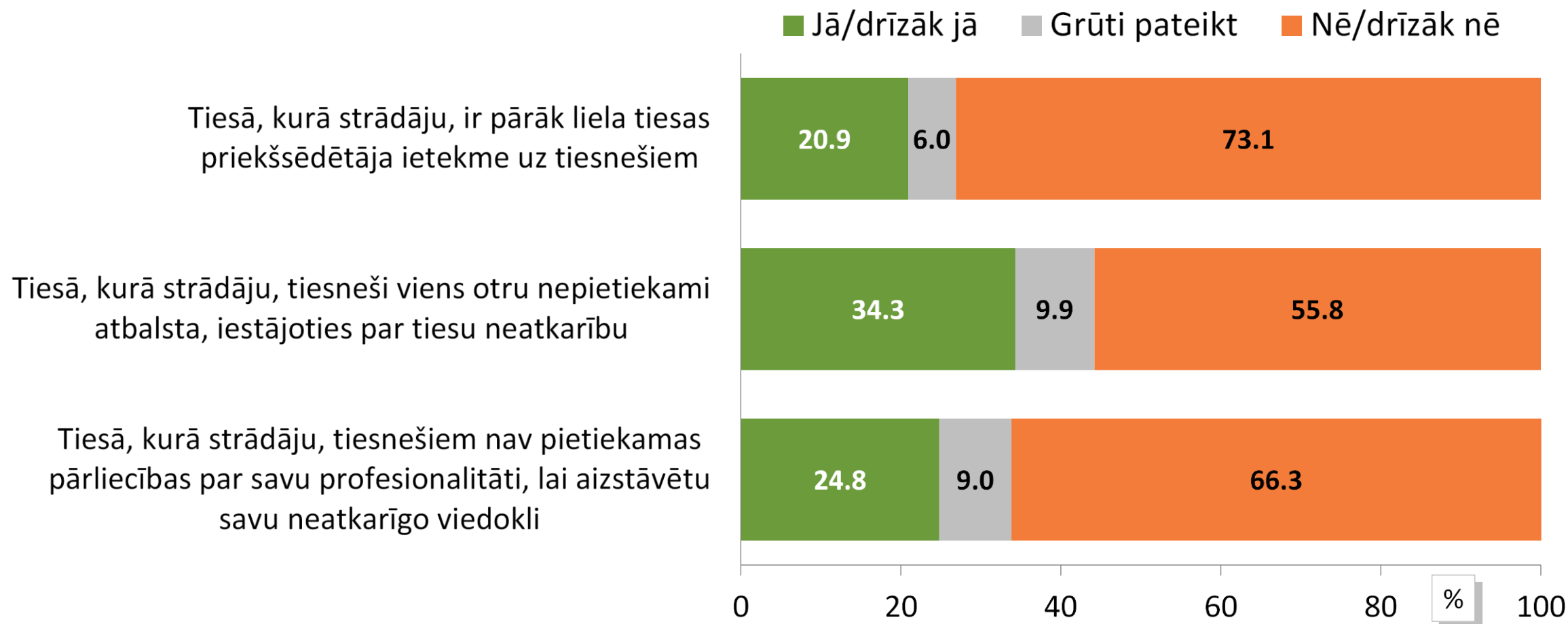
2. Konkrēta tiesa: ārējs spiediens

"Lūdzu novērtējiet sekojošus apgalvojumus par tiesu, kurā patlaban strādājat!"

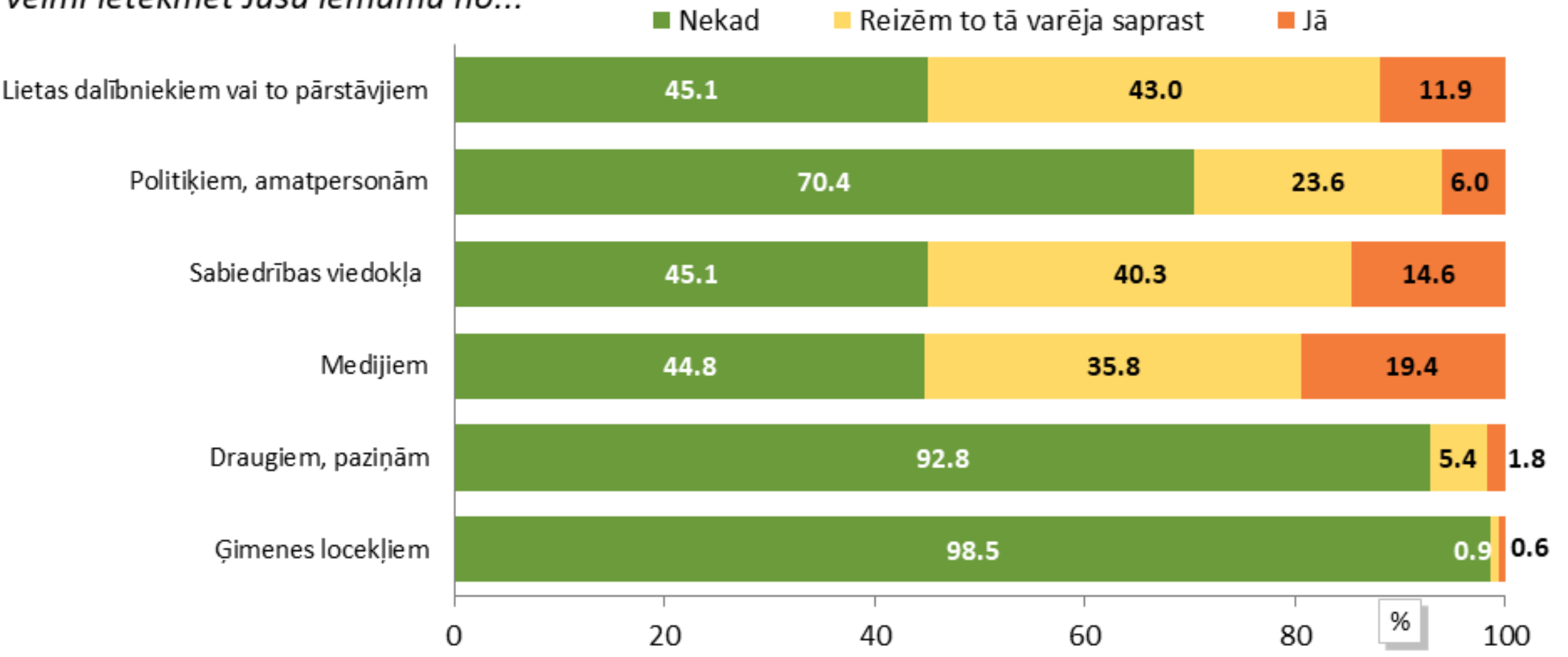
2. Konkrēta tiesa: iekšējs spiediens

"Lūdzu novērtējiet sekojošus apgalvojumus par tiesu, kurā patlaban strādājat!"

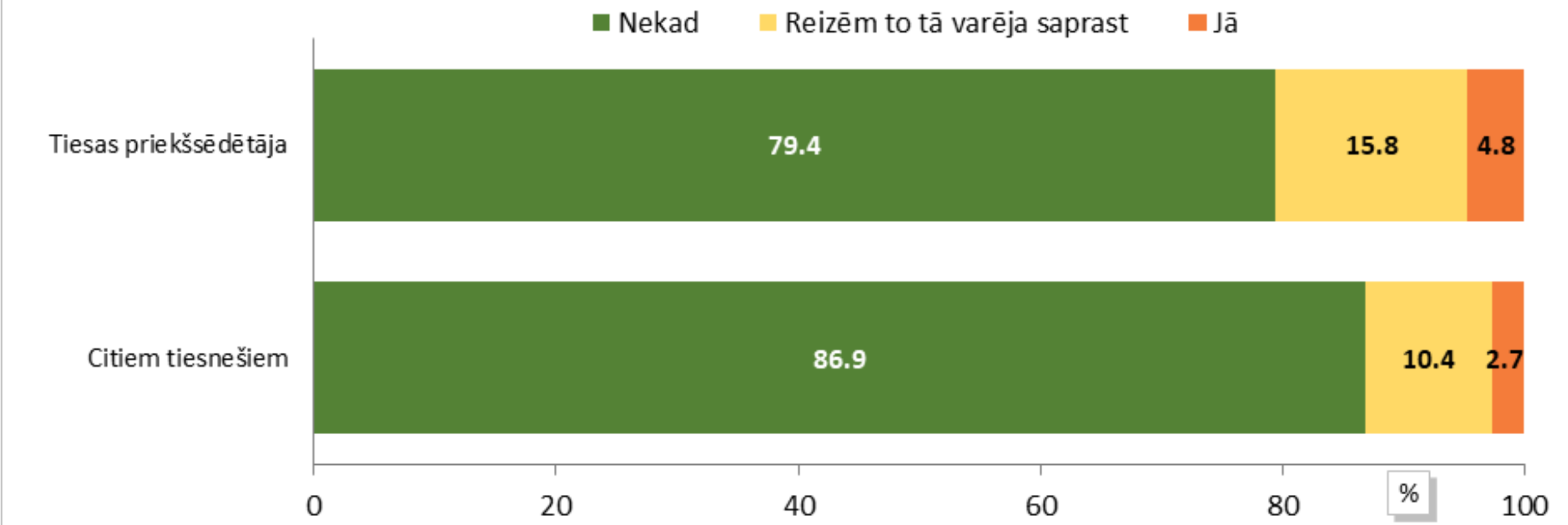
3. Tiesneša neatkarība: ārējs spiediens

"Vai pēdējo 5 gadu laikā Jums ir bijušas lietas, kuras skatot, esat izjutis tiešu vai netiešu spiedienu vai vēlmi ietekmēt Jūsu lēmumu no..."

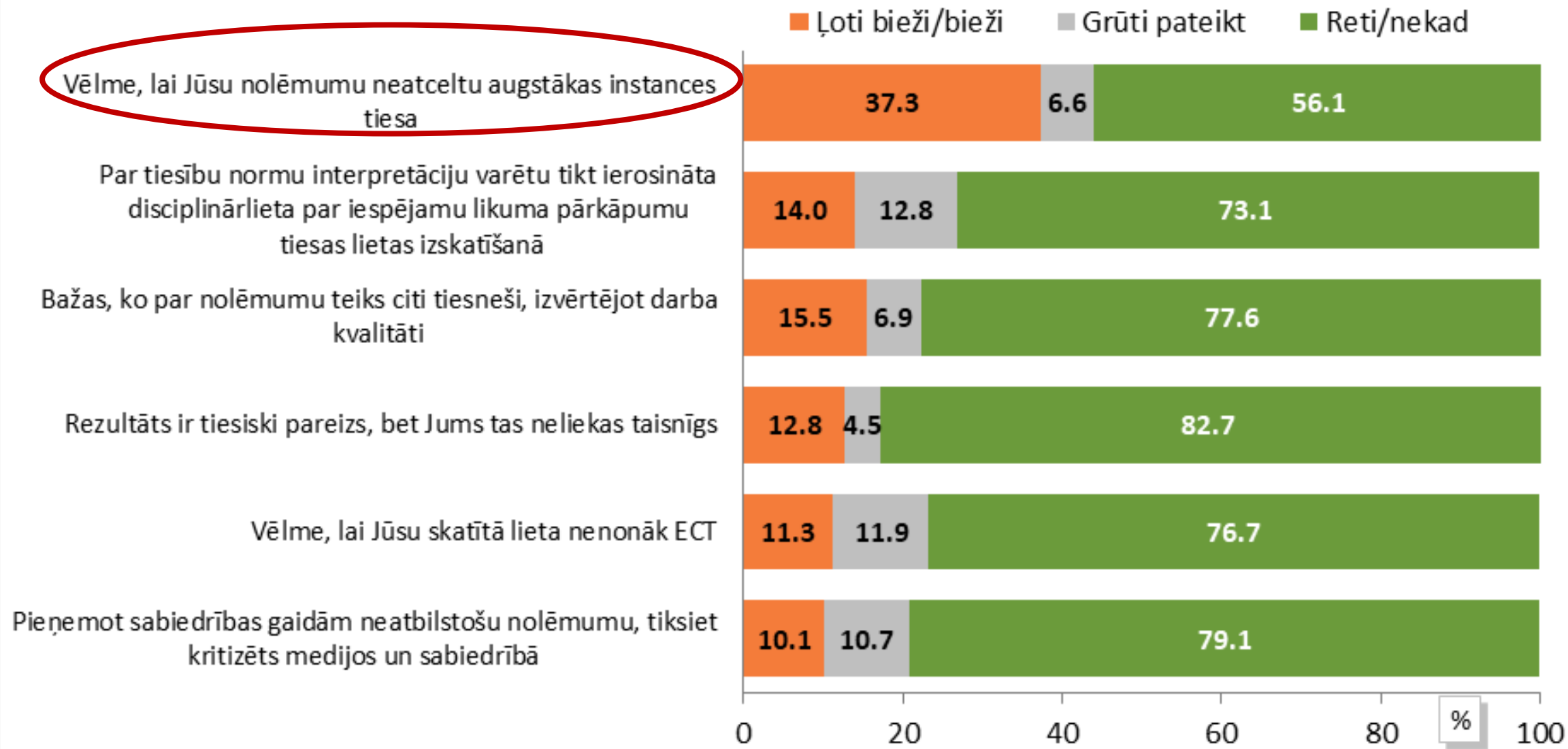
3. Tiesneša neatkarība: sistēmas spiediens

"Vai pēdējo 5 gadu laikā Jums ir bijušas lietas, kuras skatot, esat izjutis tiešu vai netiešu spiedienu vai vēlmi ietekmēt Jūsu lēmumu no..."

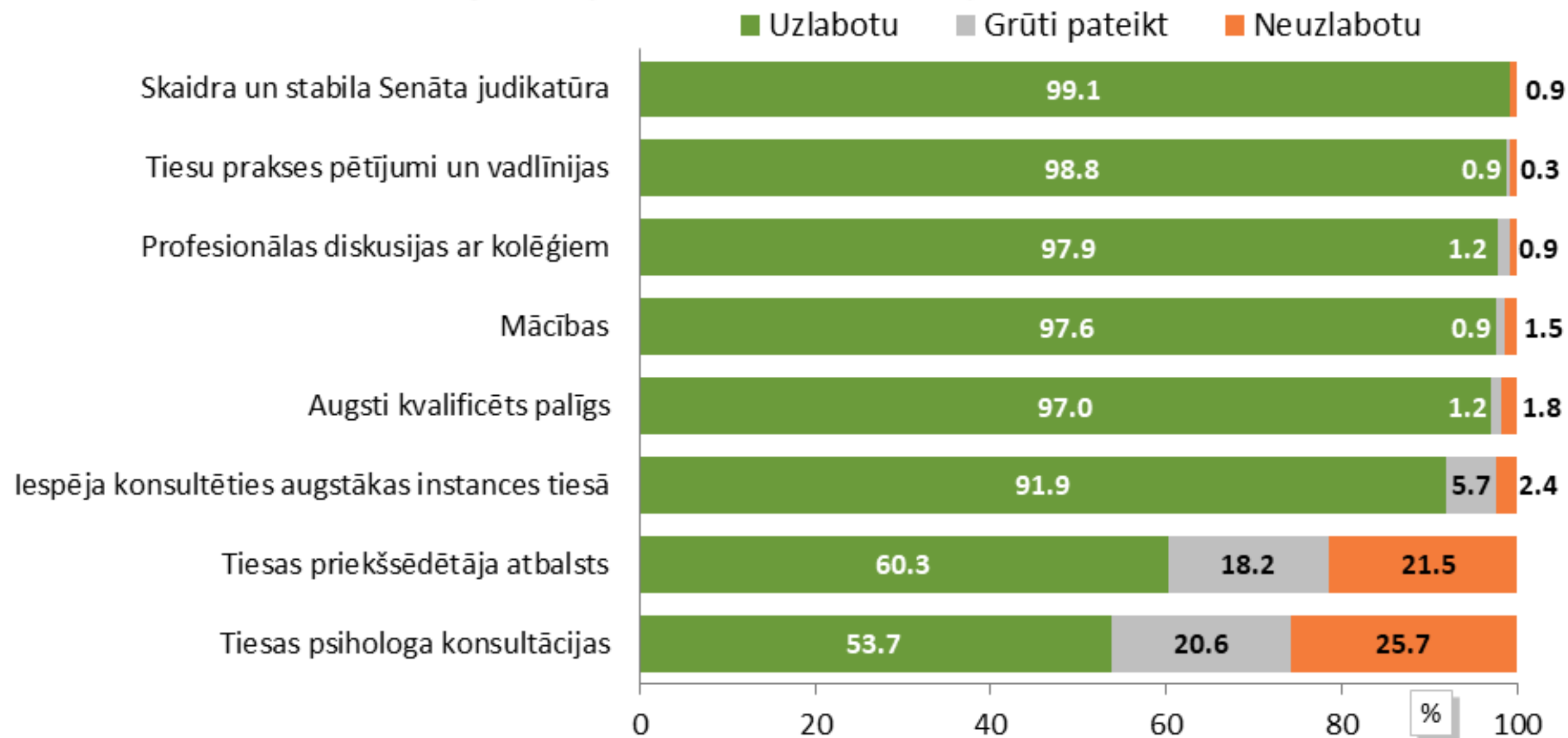

3. Tiesneša neatkarība: sistēmas spiediens

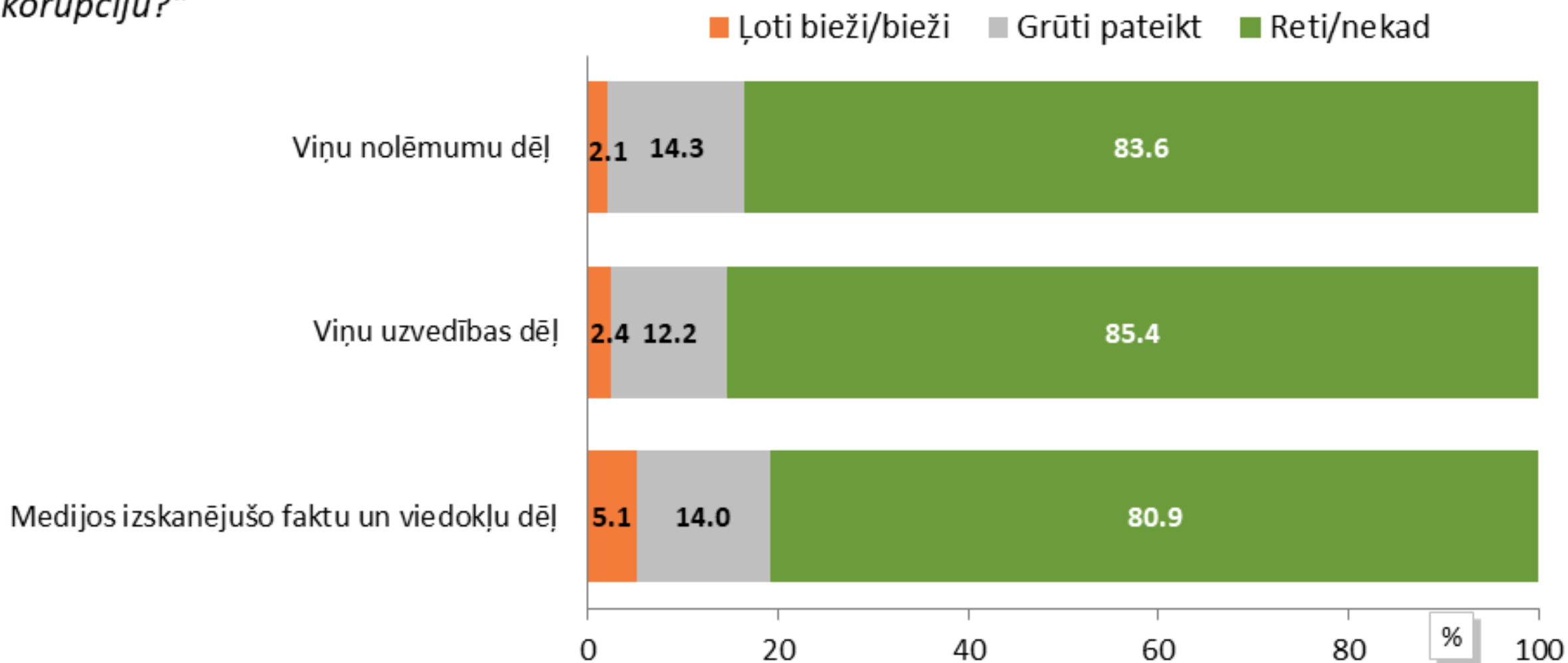
"Vai Jūsu nolēmumu jebkad ir ietekmējuši sekojoši faktori?"

"Cik lielā mērā zemāk minētie faktori palīdzētu uzlabot Jūsu spriedumu kvalitāti?"

"Vai ir bijuši gadījumi, kad esat šaubījies/-usies par citu tiesnešu godprātību un iespējamu korupciju?"

Secinājumi

- Lai arī kopumā neatkarības situācija ir novērtēta kā laba, tiesneši nejūtas droši. Drošību apdraud arī iekšēji organizatoriski faktori – hierarhiskas attiecības starp instancēm un tiesnešiem pašiem, gan ārēji faktori.
- Tiesneši ir satraukti par **mediju ietekmi** un tā izpaužas gan medijos paustajā vēstī, kuru tiesneši neretu uztver kā spiedienu, gan tiesnešu vēl joprojām nedrošā komunikācijā ar medijiem. Visaugstākais mediju un sabiedrības spiediens jūtams pirmās instances tiesās.
- Jo zemākas instances tiesa, jo šim spiedienam pievienojas dažādi ar pašas **tiesu hierarhiju saistīti faktori** – darba rezultātu izvērtējums, sprieduma pārskatīšana augstākā instancē, norādījumi no tiesas priekšsēdētāja, iespējama disciplināratbildība.

- **Jaunāka gadagājuma un zemāka stāža tiesneši** ir biežāk pakļauti gan ārējam, gan iekšējam spiedienam, taču ir atvērtāki mācībām, kvalifikācijas paaugstināšanai un praktiskiem treniņiem, piemēram, darbam ar medijiem.
- Pētījums uzrāda arī **salīdzinoši augstu politiskās ietekmes** klātbūtni, kura visbiežāk izpaudusies tieši tieslietu ministrijas izdarītajā spiedienā.
- Tiesnešus uztrauc arī **lietas dalībnieku spiediens, citu tiesībsargājošo iestāžu darba kvalitāte**, kas rezultātā ietekmē arī pašu tiesnešu darbu.